Verslag MDT Schijnerkenningen

Datum: 24 september 2019

Locatie: Zwolle

Aanwezig: [redacted](J&V, voorzitter), [redacted](IND-SUA, secretaris), [redacted](IND-SUA, voorzitter), [redacted](Gemeente Utrecht), [redacted](OM), [redacted] (BuZa), [redacted] (DT&V), [redacted](BuZa), [redacted](COA), [redacted] (J&V [redacted](KMar), [redacted](Kmar) (namen weghalen i.v.m. art 5.1, eerste lid onder d WOO: persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming)

Opening en mededelingen

[redacted] opent de vergadering en dankt [redacted] voor het beschikbaar stellen van de vergaderruimte. De voortzetting van het MDT zal nog nader worden ingevuld. We zijn gegaan van schijnhuwelijken naar schijnerkenningen en misschien in de toekomst naar migratiefraude.

Notulen van de vorige vergadering

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

Plan van aanpak

Het Deelberaad Regulier stemt in met het plan van aanpak. Zij adviseren wel aanscherping van de aanbevelingen en om deze te verdelen over de diverse partners. Met de geadviseerde aanpassingen kan het plan van aanpak worden aangeboden bij het Topberaad en ter informatie aan de andere Deelberaden.

[redacted] geeft aan dat ook zij de aanbevelingen nog te vaag vindt. [redacted] geeft aan dat concretisering in de vorm van doorvertalen naar acties na goedkeuring van het plan aanpak zal plaatsvinden. Het ligt in de bedoeling om het huidige MDT om te vormen naar een meer op casuistiek gericht overleg waarbij netwerken en kennis delen ook een belangrijke rol zullen spelen. [redacted] geeft aan dat dit belangrijk is voor kleinere gemeenten zonder groot netwerk.

[redacted] mist aandacht voor informatie-uitwisseling. [redacted] geeft aan dat het plan van aanpak opties noemt voor het ophalen van informatie bij andere partners en gemeenten. Deze mogelijkheden zullen nog scherper onder de aandacht worden gebracht in het factsheet en dan zullen de betrokkenen het zelf moeten gaan doen. [redacted] geeft aan dat de gemeente Utrecht al zo handelt, maar dat het geen kwaad kan om er nog meer nadruk op te leggen.

[redacted] geeft aan dat bij hen het rechtop verstrekkingen en plaatsing in de gezinslocatie speelt en dat dit afhangt van wat de erkenner verklaart heeft over de zorgplicht. [redacted] geeft aan dat navraag bij de gemeente altijd mogelijk is. Gemeenten doen namelijk op voorhand al navraag over de onderhoudsplicht en ontvangen graag de terugmelding wanneer de erkenner hier geen invulling aan geeft.

De KMar levert nog een casus aan met betrekking tot mogelijke mensensmokkel waarbij uitgezocht zal gaan worden of hier ook sprake is van een erkenning. Mocht dat het geval zijn zal deze casus aan het overzicht in het plan van aanpak worden toegevoegd.

Er wordt nog een laatste aanpassingsronde op het plan van aanpak uitgezet binnen het MDT met een reactietermijn van een week.

Het wordt als nuttig ervaren wanneer [redacted] aanschuift in verband met casuistiek.

[redacted] heeft gevraagd om in de opvolging van de Chavez monitor de focus te leggen op de gezinssamenstelling van de oude en de nieuwe zaken.

Het plan van aanpak zal op het Topberaad van 17 oktober worden geagendeerd.

Opvolging acties uit het plan van aanpak

[redacted] geeft aan dat ze 2 workshops heeft verzorgd om een landelijk congres en 1 workshop op een regionaal congres. Het initiatief voor het organiseren van de workshops ligt bij [redacted] die uiteraard hulp in kan roepen wanneer deze vereist is.

[redacted] heeft een opzet gemaakt voor de factsheet. De vaststelling hiervan zal via de NvvB lopen. Hij zal het stuk binnen het MDT verspreiden.

De stand van zaken ten aanzien van de wensen tot aanpassing van wetgeving zijn al eerder door [redacted] per mail verspreid. De tekst van de mail wordt in het verslag opgenomen. Zij vat in de vergadering de mail nogmaals kort samen.

Uit het MDT en uit de workshops had ik drie wensen opgehaald die wijziging van wetgeving vergen die ik zojuist met [redacted] van DWJZ heb besproken:

- het tekenen van een verklaring dat het niet om een schijnerkenning gaat;

- het beperken van de gemeenten waar erkenning kan plaatsvinden tot gemeenten waarin de ouder en/of de erkenner (of het kind) hun woonplaats hebben ;

- het afschaffen van de erkenningsmogelijkheid bij de notaris.

[redacted] stelt voor de problematiek waarvoor deze drie wensen als oplossing worden gezien, te agenderen voor bespreking in de Commissie van Advies voor de zaken betreffende de burgerlijke stand en de nationaliteit. DWJZ verzorgt het secretariaat van deze Commissie, daarnaast neemt [redacted] deel aan de commissie en voor DMB is dat [redacted] Maar dat moet dan wel op basis van een gedegen probleemanalyse. Ik stel voor die met een select gezelschap van MDT-leden te gaan maken. Met bijvoorbeeld de NVVB, het Adviesbureau Amsterdam en een creatieve ABS als [redacted]. Van de aantallen moeten we het immers niet hebben, maar voor het bieden van meer gereedschap aan de ABS zijn veranderingen wel wenselijk.

1. De verklaring is bedoeld om een extra drempel op te werpen en ook om mensen te kunnen ontmoedigen door te kunnen dreigen met een sanctie.

De verklaring die moet worden getekend bij een huwelijksvoornemen ligt op twee plaatsten vast in de wet, in het BW en in de Wet voorkoming huwelijksdwang. Die tweede wet wordt momenteel

geëvalueerd, maar het effect van de verklaring is niet als onderzoeksvraag meegenomen. We kunnen dus niets zinnigs zeggen over het effect van dit instrument dat de noodzaak om een verklaring toe te voegen bij erkenningen kan ondersteunen. DWJZ staat er op zich niet onwelwillend tegenover, maar heeft vragen.

2. De wens om het aantal gemeenten te beperken is ingegeven door de wens om kennis over een erkenner te concentreren en shoppen te voorkomen. Dat erkennen in iedere gemeente kan is een oud gebruik dus als je dat wilt afschaffen moet je van goede huize komen. De vraag is of er niet meerdere oplossingen te bedenken zijn via de BRP. Bij vaker erkennen bijvoorbeeld door bij erkenning buiten de eigen woonplaats de erkenning door te geven aan de woongemeente en te vermelden welke kinderen erkend zijn en voorafgaande aan een erkenning te checken bij de woongemeente hoeveel kinderen er al erkend zijn. Shoppen zou kunnen worden voorkomen door aan te tekenen in de BRP van de woongemeente dat een erkenning is geweigerd.

3. Wat de notaris betreft had [redacted] niet de indruk dat hier vaak gebruik van wordt gemaakt, maar hij begrijpt de wens om erkenning te concentreren bij de gemeente en het uitwijken naar een notaris te voorkomen. Mogelijk heeft de NVVB meer zicht op de frequentie van notariële erkenningen.

Casuistiek

[redacted] meldt dat de [redacted] casus op zitting is geweest en dat er inmiddels vonnis is gewezen waarbij de erkenning niet is vernietigd. In deze zaak was er een bekentenis dat de erkenning was gedaan om verblijft te bewerkstelligen. De IND heeft daarop aangifte gedaan en verzocht om vernietiging van de erkenning. De consequenties voor de nationaliteit waren onduidelijk. De curator vond dat dit beter onderbouwd had moeten worden. De rechtbank benoemde de consequenties dat het kind terug moest naar [redacted] of stateloos zou worden. Het belang van het kind werd daarbij zwaar gewogen. Ter zitting werd verklaard dat de moeder en de erkenner ten tijde van de erkenning een relatie hadden. De rechtbank heeft ook de ellendige situatie van de moeder in [redacted] en de lange duur van het verblijf in Nederland meegewogen.

[redacted] merkt op dat de rechtbank te veel is afgeweken van de originele vraag van de schijnerkenning en teveel naar de individuele omstandigheden heeft gekeken.

Leerpunten uit deze zaak zijn het belang van barrieres, snel oppakken van een zaak en het nut van een vroegtijdig advies met daarin de gevolgen voor de nationaliteit en een belangenafweging van de gevolgen voor het kind. Kan de IND hier een rol in spelen en hoe moet dat proces dan worden ingericht?

[redacted] meldt dat een weigering van een erkenning op 31 oktober bij de rechtbank van [redacted] zal worden behandeld. Zij vraagt om procesondersteuning of iets dergelijks in het factsheet op te nemen. Bijvoorbeeld, bel de IND Ketenservicelijn voor consequenties ten aanzien van verblijfsrechtelijke status en de nationaliteit.

[redacted] geeft aan de zij 20 gesprekken heeft gevoerd die, ondanks de indicatoren, eigenlijk niets hebben opgeleverd.

[redacted] vindt het wenselijk om zaken na een jaar nog een keer te bekijken zodat beoordeeld kan worden of aan de onderhoudsplicht wordt voldaan.

[redacted] stellen voor om een lijst met probleemlanden op te stellen.

De gemeente Amersfoort zal worden benaderd om een vervanger voor [redacted] te leveren.

Wvttk en rondvraag

[redacted] stelt voor met deze groep om de 4 tot maanden bij elkaar te komen. Wanneer er zich een specifiek probleem voordoet kan er een expertgroepje worden gevormd om dat aan te pakken. De naam kan wellicht worden gewijzigd naar MDT schijnerkenningen en migratiefraude. [redacted] stelt voor om in ieder geval de voortgang van de rechtszaken met elkaar te delen.

[redacted] geeft aan dat het Deelberaad regulier het netwerk in stand wil houden. Het Topberaad prijst de proactieve houding van het MDT en de voorgestelde instrumenten.

[redacted] geeft aan dat er nu een casus speelt waarbij de vader de erkenning ongedaan wil maken om de moeder dwars te zitten. Er wordt naar een oplossing gezocht.

Aandachtspunten voor gemeenten: beide ouders horen en navraag doen of er een intentie is om Nederland te verlaten. Voor de gemeentes is de afstandsverklaring niet meer dan een vinkje, met onvermoede gevolgen.